

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Corpus Doctrinae Christianae

Melanchthon, Philipp

Lipsiae, 1572

VD16 M 2890

Quae Est Causa Vitiarum, errorum, mortis, & aliarum miseriarum in toto
genere humano?

urn:nbn:de:hbz:466:1-36094

DE CAUSSIS CALAMITATUM,
ET DE LOCIS CONSOLATIONUM.

QUARE ECCLESIA SUBIECTA EST CRUCI?

CUM nulla visibilis natura sit præstantior quam humana, sapientes omnes quærunt, unde sit illa magna moles errorum, vitiorum, & calamitatum in tam præstanti natura. Quoties omnes sapientes errant in consilijs? Quam facile ruunt in scelera? Deinde unde sunt mors, morbi & horrendæ confusiones in vita, bella, & assiduæ visitationes gentium? Et quare iusti ab iniustis opprimuntur?

PHILOSOPHIA dicit, multa casu accidere. Quædam fateatur habere causas fatales. Deinde mortis & morborum causas dicit esse materiam. Causas autem scelerum dicit esse voluntatem humanam.

SED si quæras, unde in materia hominum, & in voluntatibus hominum tanta sit infirmitas, fontem horum malorum nõ monstrat. Sed principales & veras causas Deus in Ecclesia patefecit, & doctrinarum collatio ostendit, Ecclesiæ doctrinam perfectiorem esse, quæ & primas causas calamitatum, & firmas consolationes monstrat, ignoras Philosophiæ. Et efficacia in consolationibus ostendit, Ecclesiæ doctrinam à Deo traditam esse, quia liberationes sunt testimonia præsentia Dei.

QUARE EST CAUSSA VITIORUM,
ERRATORUM, MORTIS, & ALIARUM MISERiarum
in toto genere humano?

PRIMA & vniuersalis causa est peccatum hærens in natura, iuxta dictum: Per peccatum mors. Et accedunt deinde in tali vitiosa natura errores, & in voluntate scelera sponte electa, quæ attrahunt singulares pœnas.

ALTEra causa est Diabolus, qui impellit homines odio Dei ad horribilia scelera, & auget calamitates varijs modis, iuxta dicta: Ponam inimicitias inrer semen mulieris & serpentem. Item: Satanus intrauit in eum. Vt, Cain occidit fratrem impulsus à Diabolo.

SED hic rursus quæritur: Quare Ecclesia subiecta est ingentibus miserijs, cum sit iusta? Et obijcitur hoc argumentum:

Iustis debet bene esse, iuxta dictum: Qui fecerit ea, viuet in eis, Ecclesia est iusta,

Ergo Ecclesia debet esse sine calamitatibus.

RESPONDEO primum ad minorem. Ecclesia est iusta, scilicet imputatione & incoatione, sed hæret adhuc in ea peccatum.

C c 3 Vult

Vult autem Deus iusticiam suam & iram aduersus peccata precipue in Ecclesia agnosci, & vult queri remedium. Ideo magis precurrit Ecclesia, iuxta dictum: Iudicium à domo Dei incipit. Item: Deij di'ectam animam meam in medium inimicorum meorum.

SIMVL autem reuelat Deus in Euangelio futuram liberationem integram. Ideo postea ad maiorem respondendum est: Iustus debet bene esse, scilicet, iuxta reuelationem Euangelij, cum erunt profus liberati à peccato, non tantum imputatione & incoartione, sed consummatione nouitatis.

CAUSSAE autem precipue sunt octo, propter quas Ecclesia durius premitur, quam reliqua pars generis humani, sicut dictum est: Iudicium à domo Dei incipit.

I. PRIMA causa est peccatum hærens in natura, quod cum contemnat mundus, Deus in Ecclesia vult conspici iram suam aduersus interiora & exteriora peccata. Et ut eam agnoscamus, & nos suscipiamus iudicio suo, commonfacit nos varijs modis, iuxta dictum: Filium quem diligit, corripit. Item: Innocens non erit innocens coram te. Et Iob fatetur, se coram Deo iniustum esse, etiam si afflictionum suarum non sint causæ actualia scelera, sicut amici disputant.

II. Secunda causa est: Quia Diabolus magis odit Ecclesiam, quam alios. Genes 2. Ponam inimicitias inter semen mulieris & serpentem. Item in Iob: Diabolus sterit inter filios Dei, & insidiat sanctis.

III. Tertia causa est, ut in cruce exercereant & crescant pœnitentia, fides, inuocatio, & tota nouitas, iuxta dictum: Bonum mihi quod humiliasti me, ut discerem iustificationes meas. Item: Vexatio dat intellectum. Item: Alienum opus facit, ut uideat proprium. Item: Qui non est exercitatus, qualia scit? Item: *παθηματα μαθηματα*. Item: Quæ nocent, docent, &c.

IV. Quarta: Quia plurima sunt in Ecclesia etiam actualia delicta peccata, ut Dauidis adulterium, scelera Manassæ, quæ punit Deus propter suam iusticiam, & propter exemplum, & ut multos ad pœnitentiam reuocet. Propter hanc causam plurimæ calamitates vagantur per vniuersam Ecclesiam. Et paulatim tota hominum natura sic delectatur & languidior.

De hac causa dicitur: Iram Domini portabo, quia peccaui ei: sed cum sededo in tenebris, Dominus erit lux mea. Item: Cum iudicamur à Domino corripimur, ne cum hoc mundo damnemur.

V. Quinta, ut Sanctiorum mors sit testimonium de futuro iudicio. Quia cum Deus antea testatus sit, sibi placere Preteritum, non negligetur in morte, nisi restaret aliud iudicium, in quo ostenderet damnari Neronem.

VI. Sexta, ut Sanctiorum mors sit testimonium de doctrina, quod vere sic sentiant, nec sui commodi causa circumferant fictam doctrinam.

VII. Septima, ut fuerit conformes imaginis Christi.

VIII. Octaua, ut liberationes in calamitate

calamitatibus, quæ non sunt extricabiles humano consilio, sint testi-
monia præsentis Dei in Ecclesia, vt precatur Moyses 14. Numero-
rum: Ne deleas nos, vt sciant Aegypti, quod sis in hoc populo. Et 1.
Reg. 17. Vt sciat omnis terra, quod sit Deus in Israël. Et Iesaiæ 37.
Libera nos, vt sciant omnia regna terræ, quod in Israël sit Deus.

Hæc doctrina de Causis, propter quas Ecclesia cruci subie-
cta est, semper in conspectu sit, ne offensi ærumnis Ecclesiæ, existime-
mus, cœtum hunc deformem à Deo negligi. Ex his causis, par-
tim impulsivis, partim finalibus, sumitur & hæc distinctio de generi-
bus calamitatum. Genera sunt quatuor. I. *τιμωρίας*, vt exili-
um Daudis. II. *δοκιμασίας*, vt carcer Iosaph. III. *μαρτύ-
ριος*, vt interfectio Baptistæ, Iesaiæ, Ieremiæ, Pauli & aliorum.
IIII. *λόγων*, folius Christi obœdientia est.

LOCI CONSOLATIONVM.

Utilissimum est scire fontes doctrinæ de causis calamitatum, &
de locis consolationū, & conferre humanas & diuinas consolationes,
PHILOSOPHICI LOCI PRÆ-
cipui sunt septem.

- I. Primus, Necessitas, ut, quæ mutari non possunt, minore dolore
feruntur, cum cogitatio in mente hæc cor ad moderationes, sicut
dicitur: Bonus animus in re mala dimidium est mali. II. Secun-
dus locus est dignitas virtutis. Non est enim iniuste faciendum pro-
pter dolorem, vt Caro discedit à iusticia, cum fractus dolore sibi con-
sciscit mortem. Cicero discedit à modestia, nimium lamentans pro-
pter exilium, cum tranquillis animis tulerint exilia multi præstan-
tes viri, Aristides, Camillus, Metellus, & alij. Et huc pertinet di-
cta: Tamen per ipsas lucet ærumnas decus: Item Aristoteles inquit:
ἐν δυστυχίᾳ λάμπει τὸ καλόν. III. Tertius locus est bona con-
scientia, iuxta dictum: Est aliquid magnis crimen abesse malis. Est
enim duplex dolor, Externus cruciatus, & vulnus cordis. IIII.
Quartus, Exempla. Quia cum similia alijs multis & melioribus acci-
dere cernimus, videtur inæqualitas & superbia esse, nihil velle com-
munioni ærumnarum ferre. *Κοινὸν γὰρ πάντων ἐν εὐδαιμονίᾳ παροξύνει.*
V. Quintus, Spes lati exitus, iuxta illud: Durate & vosinet rebus
seruate secundis. Sed sæpissime humano iudicio nullæ spes cernun-
tur, vt in morte Socratis, & in plurimis Ethnicorum calamitatibus.
VI. Sextus, Causæ finales, vt, militi facilius est mors profutura
patriæ. VII. Septimus, Collatio euentuum, vt, Melius est ægro-
tare, quam accedere ad conuiuium, & incidere in tumultum. Aeschio-
pes ait, se lætari, liberatum se ab Attica Republica, tanquam à ræ-
biofa cane, & ait, se habere officiosum hospitem in exilio. Socrates
C c 4 dicit.